

Vergaderjaar 2004–2005

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 67

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2004

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Economische Zaken, het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 25 en 26 november 2004, de laatste tijdens het Nederlandse voorzitterschap. Deze Raad werd voorgezeten door de Minister van Economische Zaken en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap; Nederland werd vertegenwoordigd door de Staatssecretaris van Economische Zaken. De Commissie werd gedurende de hele Raad vertegenwoordigd door de coördinerend Commissaris voor concurrentievermogen Verheugen, als ook door de Commissarissen McCreevy, Potocnik en Dimas op specifieke agendapunten.

Tijdens deze Raad werd een akkoord bereikt over de Richtlijn grensoverschrijdende fusies, de Verordening over toezicht op handel in drugsprecursoren, een aangepast Europees onderhandelingsmandaat voor de onderhandelingen over de kernfusiereactor ITER en een lijst van Europese regels die volgens de Raad voor vereenvoudiging in aanmerking komen.

Daarnaast debatteerde de Raad onder andere over de Richtlijn Diensten en het wetgevend pakket chemische stoffen (REACH). Ook vond een eerste gedachtewisseling plaats over de aanbevelingen van de werkgroep onder leiding van dhr. Kok over de tussentijdse evaluatie van de Lissabonstrategie, en werden Voorzitterschapconclusies getrokken over de Mededeling over de toekomst van het Europees onderzoeks- en technologiebeleid.

Vanwege de bereikte positieve resultaten tijdens deze Raad en tijdens de Raad van september, het succesvolle verloop van de informele ministeriële diners (zowel voor ministers verantwoordelijk voor concurrentievermogen als voor ministers van onderzoek) en de organisatie van de gezamenlijke EU-ESA *Space Council* (over de uitkomsten hiervan wordt u binnenkort separaat geïnformeerd in brief met de jaarlijkse Statusrapportage Ruimtevaart), kijk ik met tevredenheid terug op het Nederlandse Voorzitterschap van de Raad voor Concurrentievermogen.

Ondanks de lastige institutionele omstandigheden (nieuwe Commissie, EP-verkiezingen) hebben we in het kader van het Europese concurrentievermogen op een aantal belangrijke dossiers (betere regelgeving, lastenvermindering Europees bedrijfsleven, corporate governance, interne markt) concrete resultaten dan wel goede voortgang geboekt. Daarnaast ben ik van mening dat we geslaagd zijn in de opzet om het functioneren van de Raad voor Concurrentievermogen te verbeteren. Dit is gerealiseerd door de persoonlijke betrokkenheid van de EU-ministers met een brede verantwoordelijkheid voor concurrentievermogen te stimuleren, agendering van meer horizontale thema's en efficiënter agendamangement. Ik heb goede hoop dat de komende Voorzitterschappen, waarmee intensief is samengewerkt, hierop kunnen voortbouwen. U zult begin volgend jaar een brief van de regering ontvangen met daarin een meer uitgebreide terugblik op het gehele Nederlandse Voorzitterschap.

De eerstvolgende Raad voor Concurrentievermogen (onder Luxemburgs voorzitterschap) zal plaatsvinden op 7 en 8 maart 2005.

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

Economische situatie en concurrentievermogen

De economische situatie en het concurrentievermogen was onderwerp van gesprek tijdens het informele ministeriële diner op de avond voor de Raad (24 november). De Voorzitter informeerde de Raad over het besprokene. De Commissie presenteerde tijdens dit diner haar *Competitiveness Package* (bestaande uit het *Competitiveness Report 2004*, het *Enterprise Scoreboard 2004* en het *Innovation Scoreboard 2004*). Dit pakket zal onderdeel zijn van de discussie over te ondernemen acties ten behoeve van de tweede helft van het Lissabonproces.

Ook tijdens de Raad zelf wees de Commissie op de kernbevindingen uit het document. Wat het *Competitiveness Report* betreft, waren dat: publieke uitgaven aan R&D lokken private uitgaven aan R&D uit, de zorgsector vormt een interessante optie om als groeipool te dienen en China exporteert naast arbeidsintensieve bulk ook hoogwaardiger producten, hetgeen voor het EU-bedrijfsleven zowel bedreigingen als kansen betekent.

Met betrekking tot het Innovatie Scoreboard wees de Commissie erop dat zowel de scores op innovatie-indicatoren, als het innovatiebeleid per lidstaat, sterk uiteenlopen. Over de hele linie scoren de EU-lidstaten laag op de indicatoren ondernemerschap en de bereidheid (van burgers) risico te nemen. De kernconclusie luidt dat door de lidstaten van de EU ten aanzien van afzonderlijke innovatie-indicatoren topprestaties worden geleverd, maar dat de onderdelen nergens tot één uitmuntend geheel zijn gesmeed. Het is dus zaak dat lidstaten van elkaars goede ervaringen leren. Ter indicatie van de urgentie: de EU toont over de afgelopen jaren nauwelijks verbetering in de score voor innovatieve capaciteit, terwijl de VS duidelijke groei laat zien.

De Commissie stond daarnaast uitvoerig stil bij de ontwikkelingen in de auto-industrie, mede op basis van een rapport dat de Commissie van de Raad had ontvangen. EU-bedrijven bezetten op dit moment een stevige marktpositie, maar de productiviteit in Japan en de VS ligt hoger en er is bij EU-bedrijven overcapaciteit aanwezig. Innovatie in de sector (bijv. op terrein van brandstofceltechnologie) is cruciaal voor behoud van de mondiale marktpositie. De Commissie zal met betrokkenen een denktank instellen die met voorstellen moet komen om het concurrentievermogen van de sector te versterken. Aandachtspunten zijn reductie van de administratieve druk die het raamwerk van regelgeving waarbinnen de auto-industrie opereert genereert, technologiebeleid en methoden die het regionaal herstructureringsbeleid en innovatie in de sector kunnen stimuleren.

Tussentijdse evaluatie Lissabon-doelstellingen /rapport Kok

Tijdens de lunch spraken de Ministers onder andere over de economische elementen uit het rapport-Kok. Bij aanvang van de formele vergadering vatte de Voorzitter de discussie als volgt samen:

Er is onder de lidstaten brede steun voor de analyse en aanbevelingen van het rapport; deze vormt een goede basis voor de aanstaande tussentijdse evaluatie van de Lissabon-agenda. Men verwelkomde met name de focus op economische groei, als voorwaarde voor sociale cohesie en duurzame ontwikkeling.

Essentieel voor het welslagen van het Lissabon-proces is dat er operationele maatregelen worden genomen, in bijzonder door de lidstaten zelf. Daarnaast moet worden geconcentreerd op een beperkt aantal kernaanbevelingen.

Op basis van de in het rapport-Kok benoemde prioriteitsgebieden, ligt een centrale rol van de Raad voor Concurrentievermogen voor de hand: drie van de vijf prioriteiten (kennismaatschappij, interne markt en ondernemingsklimaat) zijn directe verantwoordelijkheid van deze Raadsformatie, ten aanzien van de twee andere terreinen (arbeidmarktbeleid en duurzaamheid) wordt betrokkenheid verondersteld vanuit de horizontale verantwoordelijkheid voor verbetering van het concurrentievermogen.

Meer dan in het rapport-Kok zal er aandacht moeten komen voor «externe gerichtheid» (handel met derde landen). Ook benadrukten enkele lidstaten het belang van investeringen in infrastructuur (zowel «harde» als «zachte»), betrokkenheid van de Europese burgers bij het Lissabon-proces en flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Ten aanzien van de aanbevelingen uit het rapport over «*governance*», verwelkomde een grote meerderheid van de lidstaten de suggestie om nationale actieplannen op te stellen, vooral als dit gepaard zou kunnen gaan met stroomlijning van de nu reeds bestaande rapportageverplichtingen voor lidstaten.

De Raad voor Concurrentievermogen zal het rapport-Kok als belangrijke bron gebruiken voor zijn bijdrage aan voorbereiding van de Europese Voorjaarsstop.

Betere regelgeving: vereenvoudiging wetgeving

De Raad nam, in het kader van de doelstelling te komen tot betere regelgeving, conclusies aan over de toepassing van *impact assessments* bij nieuwe regelgeving en over het belang van vereenvoudiging van bestaande Europese regelgeving. Onderdeel van de conclusies is een lijst van vijftien EU-regels die de Raad aan de Commissie aanbiedt met het verzoek deze met voorrang mee te nemen in het lopende vereenvoudigingsprogramma van de Commissie. Het is voor het eerst dat de Raad op deze wijze een bijdrage levert aan de communautaire vereenvoudigingsexercitie. De lijst – inclusief vereenvoudigingsuggestie per voorstel – treft u als bijlage¹ bij deze brief aan, evenals de toelichting van het Voorzitterschap over de totstandkoming van deze shortlist. De lijst is dynamisch, in de zin dat de Raad kan besluiten om nieuwe suggesties eraan toe te voegen.

Alle lidstaten spraken hun waardering uit voor het werk dat door het Voorzitterschap is verzet op dit terrein. Het grote aantal reacties met suggesties voor vereenvoudiging geeft aan dat er een echte behoefte is om regelgeving te vereenvoudigen, met name voor het MKB. Enkele lidstaten herhaalden hetgeen de Voorzitter in zijn inleiding als uitgangspunt had genoemd, namelijk dat vereenvoudiging belangrijk is, maar niet mag leiden tot aantasting van de beleidsdoelstellingen die ten grondslag liggen aan de regelgeving. De komende Voorzitterschappen (Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk) gaven aan dat ze dit werk zullen voortzetten, wat aansloot bij de wens van de Raad om vereenvoudiging van EU-wetgeving een permanente plek te geven op de agenda van de Raad voor Concurrentievermogen.

Ook de Europese Commissie onderstreepte het belang van deze exercitie en kondigde aan dat zij de Raad begin zal 2005 informeren over de voor-

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

stellen die zullen worden opgenomen in het lopende vereenvoudiging-programma. Wel wees de Commissie op de gedeelde verantwoordelijkheid van Commissie en Raad: voorstellen voor vereenvoudiging zullen, zonder al te veel vertraging, ook door de Raad moeten worden goedgekeurd.

Wetgevend pakket chemische stoffen (REACH)

De Raad discussieerde over een drietal elementen uit het REACH-pakket, namelijk:

1. Conclusies en aanbevelingen van de Voorzitterschapsworkshop over *impact assessments* van REACH);
2. Verplicht delen en gezamenlijk indienen van gegevens voor registratie, alsmede kostendeling (op basis van Brits-Hongaars voorstel «*One substance, one registration*»)
3. Gegevensvereisten voor laagvolume stoffen (categorie 1 – 10 ton/jaar)

Ad 1) In de Raad was er veel waardering voor het initiatief van het Nederlandse Voorzitterschap om alle uitkomsten van beschikbare studies naar mogelijke gevolgen van het REACH-voorstel in kaart te brengen. De Raad stemde in met conclusies en aanbevelingen om de kosten van REACH zo veel mogelijk te beperken, met name ten gunste van MKB-bedrijven, met behoud van de baten van REACH voor mens en milieu.

De noodzaak tot het terugdringen van de kosten voor het bedrijfsleven klonk in vrijwel alle interventies door. Tegelijkertijd is door delegaties aangedrongen op nader onderzoek naar de omvang van de baten van REACH voor mens en milieu.

Ad 2) Veel lidstaten waren positief over het Brits-Hongaarse voorstel tot het verplicht delen van registratiegegevens en het gezamenlijk indienen van kerngegevens over stoffen, inclusief de mogelijkheid van kostendeling tussen bedrijven. Het voorstel verbetert de werkbaarheid van het Commissievoorstel, vermindert de noodzaak tot dierproeven en leidt tot lagere lasten voor het bedrijfsleven. De Commissie gaf in algemene zin aan bereid te zijn alle constructieve voorstellen van de Raad, waaronder ook het onderhavige voorstel, serieus te zullen bezien.

Ad 3) Er was discussie over het voorstel van enkele lidstaten om extra datavereisten verplicht te stellen voor stoffen die in kleine hoeveelheden (1 – 10 ton) op de markt worden gebracht. Het Commissievoorstel heeft uit het oogpunt van kostenbeperking deze categorie stoffen uitgezonderd van extra informatieverplichtingen. Een aantal andere lidstaten was sceptisch over deze wens en wil eerst de baten daarvan onderzocht zien met het oog op kosteneffectiviteit / proportionaliteit en de mogelijke gevolgen voor innovatie-inspanningen. Ook waarschuwden deze lidstaten voor een onevenredig grote (administratieve) belasting voor het MKB. Enkele lidstaten bepleitten als tussenoplossing alleen uitbreiding van de informatieverplichting met gegevens over biodegradatie en (humane) toxiciteit.

Op basis van de discussie concludeerde de Voorzitter als volgt:

- De Raad verwelkomt de conclusies en aanbevelingen van de workshop van het Voorzitterschap en geeft de Raadswerkgroep en de Commissie de opdracht deze mee te nemen in het vervolgproces;
- De Raad benadrukt, wat betreft het delen van gegevens en het gezamenlijk indienen van kerngegevens over stoffen, inclusief het delen van de kosten daarvan, het belang van het voorkomen van onnodige dierproeven. Ook onderstreept de Raad de noodzaak van het verbeteren van de bescherming van de volksgezondheid en het milieu, terwijl tegelijkertijd de concurrentiepositie van de Europese chemische

industrie gewaarborgd dient te blijven, in het bijzonder van MKB-bedrijven. De Raad discussieerde over de suggestie om het verplicht delen van gegevens niet alleen betrekking te laten hebben op de gegevens van dierproeven, maar ook op gegevens van alle andere verplichte testen. Een aantal delegaties steunde de suggestie, maar anderen drongen aan op nader onderzoek.

- De Raad heeft gediscussieerd over vraag of er extra gegevens zouden moeten worden voorgeschreven voor de zogenaamde laagvolume stoffen (1 – 10 ton per jaar). Lidstaten benadrukten de noodzaak om over voldoende gegevens te beschikken om classificatie en labelling van stoffen mogelijk te maken als ook om stoffen die aanleiding geven tot hoge zorg te kunnen identificeren. De Raad benadrukte het belang van het vinden van de juiste balans tussen de kosten van additionele gegevensvereisten en de baten daarvan voor gezondheid en milieu.
- De Raadswerkgroep heeft van de Raad opdracht gekregen om bovengenoemde aspecten nader te onderzoeken en uit te werken, rekening houdend met zowel de bescherming van mens en milieu, als de gevolgen voor de concurrentiepositie van het bedrijfsleven (in het bijzonder het MKB), en de wens om REACH zo eenvoudig mogelijk te houden, de administratieve processen beperkt te houden en op efficiënte wijze gebruik te maken van schaarse beschikbare middelen.

Richtlijn Diensten

Ook dit onderwerp kwam ter sprake tijdens de lunch. In de Raad meldde de Voorzitter dat de discussie zich op drie elementen had geconcentreerd, namelijk:

- 1) het land-van-oorsprong-principe;
- 2) administratieve samenwerking;
- 3) administratieve vereenvoudiging.

Het politieke- en economische belang van de richtlijn werd nogmaals door de ministers onderstreept, evenals de erkenning dat liberalisering van de dienstenmarkt een kernelement is van de Lissabon-agenda in het algemeen, en voor de vervolmaking van de interne markt in het bijzonder. Men onderschreef de uitkomsten van meerdere studies, die aantonen dat het wegnemen van belemmeringen voor dienstverleners economische groei zal genereren.

Het land-van-oorsprong-principe werd uitgebreid besproken; een meerderheid van lidstaten beschouwt dit principe als essentieel element van het richtlijnvoorstel. Enkele lidstaten gaven aan zorgen te hebben over toepassing van het principe op specifieke punten, maar konden het principe wel accepteren als een startpunt voor de verdere onderhandelingen.

Het algemeen gevoel was dat het voorstel op onderdelen nog verdere verklaring behoeft, zodat beter kan worden uitgelegd wat de precieze gevolgen zullen zijn. Zo moet bijvoorbeeld beter gecommuniceerd worden dat het Europees sociale model of de detacheringsrichtlijn niet zullen worden aangetast door de dienstenrichtlijn. Ook is meer duidelijkheid gewenst over uitzonderingen op het toepassingsgebied van de richtlijn. In dit kader werden genoemd gezondheidszorg, milieu, belastingen, staatsmonopolies (zoals loterijen) en mogelijke gevolgen voor consumenten.

De voorstellen met betrekking tot administratieve samenwerking en -vereenvoudiging worden gezien als een essentieel instrument voor zowel een goed functionerende interne markt (vooral voor diensten) als voor een efficiënte toepassing van het land-van-oorsprong-beginsel.

Richtlijn grensoverschrijdende fusies

De Raad bereikte een akkoord over een algemene oriëntatie over de richtlijn betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (van politiek akkoord zal pas sprake zijn zodra het Europees Parlement haar eerste lezing van het voorstel heeft afgerond).

De onderhandelingen op basis van een compromisvoorstel van het Voorzitterschap spitsten zich toe op de laatste twee openstaande punten:

1) *De werkingssfeer van de richtlijn:*

Mogen coöperaties al dan niet uitgezonderd worden van de werkingssfeer van de richtlijn?

2) *Medezeggenschap van werknemers:*

Wanneer zijn de regels voor medezeggenschap van werknemers, zoals vastgesteld voor de Europese naamloze vennootschap (SE), van toepassing bij grensoverschrijdende fusies?

Waar in eerste instantie de standpunten van de lidstaten ver uiteenliepen, werd uiteindelijk, na lang onderhandelen, door het Voorzitterschap een voorstel op tafel gelegd dat voor alle lidstaten behalve één aanvaardbaar bleek te zijn.

In dit compromis is een opt-out clause voor coöperaties opgenomen. Daarnaast is afgesproken dat de medezeggenschapsregels van de Europese naamloze vennootschap alleen van toepassing zijn, wanneer ten minste één van de fuserende vennootschappen een gemiddeld aantal werknemers heeft van *meer dan 500* én een systeem van medezeggenschap, of wanneer het nationale medezeggenschapsrecht niet voorziet in:

- ten minste hetzelfde niveau van medezeggenschap met betrekking tot het aantal leden in het bestuur of de raad van commissarissen, of
- indien het nationale recht niet voorziet in dezelfde medezeggenschapsrechten voor werknemers in buitenlandse vestigingen.

In afwijking van de bestaande Europese Vennootschapsbepalingen is voor grensoverschrijdende fusies bovendien overeengekomen dat de medezeggenschapsbepalingen alleen van toepassing zijn als minimaal 1/3e deel van de werknemers van het uit de fusie totstandgekomen bedrijf voorheen ook al over formele medezeggenschap beschikte (grens bij de SE ligt op 25%).

Hiermee is er na een lange geschiedenis van Europese discussies over Europese regels bij fusies tussen bedrijven uit verschillende lidstaten, overeenstemming tussen de lidstaten. De compromistekst zal nu worden voorgelegd aan het Europees Parlement, dat zich nog in eerste lezing moet uitspreken over het voorstel.

Verordening toezicht op handel in drugsprecursoren

De Raad bereikte een unaniem politiek akkoord over het verordeningvoorstel inzake de regels voor de controle van handel in drugsprecursoren tussen de EU en derde landen.

Dit resultaat betekent dat het toezicht op de handel in bepaalde grondstoffen – deze zogenaamde drugsprecursoren kunnen gebruikt worden voor de productie van verdovende middelen en psychotrope producten (zoals XTC), maar kennen ook legale toepassingen – verscherpt zal worden, teneinde de productie van drugs tegen te gaan.

De overeengekomen verordening sluit aan bij de basisdoelstellingen van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikehandel in verdovende

middelen en psychotrope stoffen (Verdrag van Wenen, 1988). De regels zijn dusdanig opgesteld dat het toezichtstelsel verbeterd wordt, terwijl de extra administratieve lasten voor het betrokken bedrijfsleven zoveel mogelijk beperkt worden (bijvoorbeeld door het gebruik van elektronische communicatie en het beschikbaar stellen van handelsgegevens per productgroep in plaats van voor afzonderlijke stoffen).

Zodra de verordening in alle EU-talen is vertaald en formeel is vastgesteld, zal deze direct in werking treden.

De textiel- en kledingssector na 2005

De Raad nam conclusies aan over de Mededeling van de Commissie betreffende de positie van de textiel- en kledingsector na 2005.

In zijn conclusies ondersteunt de Raad de actiepunten van de Commissie: er dienen geen (defensieve) maatregelen genomen te worden om de zwakke positie van de textiel- en kledingsector te verbeteren. Er moet gestreefd worden naar structurele vernieuwing van de sector gericht op het benutten van kansen op (hoogwaardige) nichemarkten binnen en buiten de EU. Daarnaast wordt aangegeven dat goed moet worden toegezien op de toepassing van eventuele handelsbeschermende maatregelen; deze mogen er niet toe leiden dat er nieuwe handelsbarrières worden opgeworpen als gevolg van een toename in het gebruik van antidumping- en vrijwaringsmaatregelen.

Na aanname van de conclusies volgde een aantal interventies van lidstaten die de mededeling en de conclusies verwelkomden, maar daarbij de Commissie opriepen een aantal zaken in het bijzonder voortvarend op te pakken. Genoemd werden: actieve monitoring van invoer van textiel- en kleding vanuit derde landen, het verbeteren van de toekomstperspectieven voor de sector door markten buiten de EU zoveel mogelijk open te stellen voor hoogwaardige EU-producten – met name markten in de Middellandse Zee-landen – en het vergemakkelijken van de onontkoombare herstructurering van de sector door, binnen de gestelde kaders van horizontaal industriebeleid, middelen ter beschikking te stellen voor regionale samenwerkingsinitiatieven en bevordering van non-technologische innovatie en R&D door met name MKB-bedrijven.

De Commissie gaf aan open te staan voor de wensen van de Raad die duidelijk opriepen tot het leveren van maatwerk voor de sector, daarmee een goed voorbeeld vormend van het industriebeleid zoals de nieuwe Commissie dit voorstaat. De Commissie kondigde tevens aan de import van textiel- en kleding vanaf 2005 wekelijks te zullen monitoren om op basis daarvan te bepalen of vrijwaringmaatregelen nodig zouden zijn. Tenslotte riep één lidstaat de Commissie op om werk te maken van etikettering, opdat EU consumenten geïnformeerd zijn over met name de arbeidsomstandigheden waaronder hun kleding tot stand is gekomen.

ITER

De Raad stemde unaniem in met het voorstel van de Commissie voor een gewijzigd onderhandelingsmandaat, dat de Europese Commissie meer armslag geeft om een akkoord te bereiken over vestiging van ITER (*International Thermonuclear Experimental Reactor*) in Cadarache, Frankrijk. Dit hernieuwde mandaat bevestigt dat met alle mogelijke middelen zal moeten worden getracht een akkoord te bereiken met de zes betrokken partners en dat de Commissie tevens andere elementen van het mondiale fusieonderzoek in de onderhandelingen kan betrekken dan de constructie van ITER in enge zin (zgn. *broader approach*). Zo kan de EU in de onder-

handelingen Japan bijzondere voorrechten aanbieden in vergelijking met de andere partners. Tevens is in het voorstel het financiële kader en tijdspad (juridisch besluit over de internationale ITER-overeenkomst uiterlijk midden 2005) nader omschreven.

De Voorzitter bevestigde het streven om voor het eind van het jaar een politiek akkoord met de internationale partners te bereiken. Op basis van het genomen besluit hebben het Voorzitterschap en Commissie inmiddels gezamenlijk de internationale partners per brief geïnformeerd over de Europese visie ten aanzien van het ITER-project.

Europees onderzoeks- en technologiebeleid

De Raad hield een (vervolg)debat over de mededeling inzake de toekomstige Europese ondersteuning van onderzoek, ter voorbereiding op het begin 2005 uit te brengen Commissievoorstel voor het Zevende Kaderprogramma (KP7). De Voorzitter sloot het debat af met Voorzitterschapconclusies.

Het Commissievoorstel schetst de verschillende onderdelen van het toekomstige kaderprogramma. Voortbordurend op de eerdere procedurele conclusies uit de Raad van september, viel in de interventies een grote steun voor de in juni jl. door de Europese Commissie beschreven zes prioriteiten op. Vele delegaties vroegen aandacht voor het versterken van de Europese kennisbasis, het verbeteren van de wisselwerking tussen kennisinstellingen en bedrijfsleven en deelname van het bedrijfsleven in het algemeen en het MKB in het bijzonder.

Met name werd aandacht gevraagd voor een Europese actie ter stimulering van excellentie, in het bijzonder gericht op het verbeteren van carrièremogelijkheden en het aantrekken en behouden van jonge onderzoekers. Veel nieuwe Lidstaten wezen op de relevantie van Europese acties op het gebied van onderzoeksinfrastructuren. Er bleek een groot draagvlak voor een mechanisme (European Research Council) dat excellent fundamenteel onderzoek op Europees niveau zou moeten stimuleren. Tevens was sprake van een breed gedeelde behoefte aan administratieve vereenvoudiging van het Kaderprogramma, met name gezien de teruglopende industriële deelname en MKB-deelname. Europese Technologieplatforms werden eveneens gezien als middel om meer industriële deelname en meer wisselwerking tussen industrie en kennisinstellingen aan te moedigen.

De Raad kwam hiermee tot een nadere uitwerking van de zes hoofdelementen uit de mededeling. Het totaalpakket aan Voorzitterschapconclusies, met brede steun van de lidstaten, vormt een goede uitgangsbasis voor het Commissievoorstel voor KP7.

De Commissaris verwees in haar reactie naar haar ideeën voor een «Kennispact», waarin de driehoek onderwijs-onderzoek-innovatie een cruciale rol moet krijgen en benadrukte de goede timing van het debat over de uitgangspunten voor het toekomstige EU onderzoeksbeleid, aangezien het Kok-rapport de kenniseconomie als één van de prioriteiten heeft aangemerkt. De Commissie bevestigde het streven om in april 2005, na de Europese Voorjaarsstop, met het voorstel voor het nieuwe Kaderprogramma te komen. Daarin zal de Commissie ook aandacht schenken aan elementen die tot op heden nog niet (voldoende) aan bod zijn gekomen, met name verbeterde toegang voor het MKB en internationale samenwerking met landen buiten de EU. Continuïteit van de huidige instrumenten zal in elk geval een belangrijk uitgangspunt moeten zijn, maar de Commissie streeft naar drastische simplificatie en rationalisatie van financiële- en administratieve regels.

Tenslotte benadrukte de Commissaris dat het Lissabonproces niet alleen vraagt om een versterking van het Kaderprogramma, maar ook om versterking van de nationale inspanningen. De nieuwe Commissie zal hoge politieke prioriteit geven aan het onderzoeksbeleid. De Commissie onderstreepte daarbij dat de Lissabondoelstellingen allereerst vragen om onderzoek dat gericht is op toepassingen in de industrie. Ook het MKB zal daarbij een belangrijke rol moeten spelen.

Ruimtevaartbeleid

De Raad nam het oriëntatiedocument aan, dat gold als formele inbreng voor de gezamenlijke EU-ESA *Space Council*, die aansluitend aan de Raad voor Concurrentievermogen plaatsvond. Zoals in de aanbiedingsbrief is gemeld, zal de Kamer separaat geïnformeerd worden over de uitkomsten van deze eerste bijeenkomst van de *Space Council* in de Statusrapportage Ruimtevaart.

Diversen

Onder het agendapunt «diversen» heeft het Nederlands Voorzitterschap nog melding gemaakt van de uitkomsten van enkele Voorzitterschapconferenties, waaronder de Euro-Mediterrane-conferentie voor industrie-ministers in Caserta, Italië en de conferentie over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Maastricht. Ten aanzien van MVO roept Nederland de Commissie op zo snel mogelijk te komen met de aangekondigde mededeling; Nederland stelt voor deze mededeling (ook) in kader van de Raad voor Concurrentievermogen te behandelen.